

Бо фармоиши Раиси Кумитаи андози
назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 22 июни соли 2017, №270
тасдиқ карда шудааст.

КОДЕКСИ ОДОБИ КАСБИИ КОРМАНДИ МАҚОМОТИ АНДОЗИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Кодекси одоби касбии корманди мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон (минбаъд – Кодекси одоби касбӣ) маҷмӯи меъёрҳо, принципҳо ва қоидаҳои рафтори хизматӣ ва ғайрихизмати корманди мақомоти андозро, ки сифатҳои ахлоқии фаъолияти касбӣ ва рафтори ӯро дар қор ва ҷомеа таҷассум намуда, ифодагари арзишҳои эътирофшудаи ахлоқи инсонӣ, талаботи маънавии ҷамъият нисбат ба хизматчиӣ давлатӣ ва корманди мақомоти андоз мебошанд, танзим менамояд.

Кодекси одоби касбӣ бо мақсади дар сатҳи баланд ба роҳ мондани фаъолияти касбӣ ва ғайри касбии кормандони мақомоти андоз, расидан ба ҳадафҳои мақомоти андоз, дар сатҳи дахлдор ба роҳ мондани хизматрасонӣ ба андозсупорандагон, баланд бардоштани обрӯи мақомоти андоз ва кормандони он дар ҷомеа, пешгирӣ ва аз байн бурдани омилҳои ба коррупсия мусоидаткунанда қабул гардидааст.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Муқаррароти Кодекси одоби касбии мазкур нисбат ба кормандони мақомоти андоз, аз он ҷумла, хизматчиёни давлатӣ, кормандони ҳайати хизматрасон ва техникӣ, инчунин кормандони корхонаву ташкилотҳои тобеи Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ мегардад.

2. Шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба хизмати давлатӣ ва ё дигар мансаб дар мақомоти андоз дохил мешавад, ба Кодекси одоби касбии мазкур шинос шуда, вазифадор аст талаботи онро ҳангоми амали намудани фаъолияти хизматӣ ва ғайрихизматӣ риоя намояд.

*Эзоҳ: Рафтори хизматӣ - рафтору амал ва муносибати корманди мақомоти андоз, ки ҳангоми ба қор омадан, аз қор рафтани, иҷрои уҳдадорихои мансабӣ, иштирок дар маҷлису машваратҳо, сафарҳои хизматӣ ва дигар ҷорабиниҳои давлатӣ зоҳир мегардад.

**Эзоҳ: Рафтори ғайрихизматӣ - рафтору амал ва муносибати корманди мақомоти андоз, ки ба иҷрои уҳдадорихои мансабӣ иртибот надошта, берун аз ҷои қор дар ҷомеа зоҳир мегардад.

БОБИ 2. ПРИНЦИПҲОИ ОДОБИ КОРМАНДИ МАҚОМОТИ АНДОЗ

3. Корманди мақомоти андоз дар фаъолияти хизматӣ ва ғайрихизматӣ уҳдадор аст принципҳои зерини Кодекси одоби касбро риоя намояд:

- **қонуният** - риояи дақиқ ва иҷрои пурраи меъёрҳои Конститутутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳо ва дигар санадҳои меъерии ҳуқуқӣ, санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф кардааст;

- **афзалияти ҳукуку озодиҳои инсон ва шахрванд** - таъмини ҳифз ва мусоидат ба амалишавии ҳукуку озодиҳои инсон ва шахрванд, ки арзиши олий мебошанд;

- **садоқат ба Ватан ва ба халқи Тоҷикистон** - ҳисси муҳаббат ба Ватан ва халқи Тоҷикистон, садоқат ба сиёсати Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазифаи муқаддас донишмандии ҳифзи Ватан, хизмати содиқона ба Ватан ва ҷомеаи Тоҷикистон;

- **инсондӯстӣ ва адолати иҷтимоӣ** - эҳтиромона муносибат намудан ба инсон, ҳуқуқ ва озодиҳои он, ки арзиши олий мебошанд, одилона, бовиҷдонона амал намудан, таъмини риояи адолати иҷтимоӣ зимни қабули қарорҳо;

- **шаффофият дар фаъолияти қорӣ** - фаъолияти шаффофи мақомоти андоз ва пешниҳоди маълумот дар бораи он ба ҷомеа, аз ҷумла тавассути воситаҳои ахбори омма, ба ҷуз фаъолият ва маълумоте, ки сирри давлатӣ ва дигар сирри бо қонун ҳифзшавандаро ташкил медиҳад;

- **таҳаммулпазирӣ** - эҳтиром ва дуруст дарк намудани фарҳангҳои мухталиф, рафтор, одат, ақида, дин, эҳтиромона муносибат намудан бо ҳамкорон, муроҷиаткунандагон, тобеон ва ҷомеа;

- **поквичдонӣ ва беғаразӣ** - татбиқи идоракунии самаранок, роҳ надодан ба бархӯрди манфиатҳо, амалҳои коррупсионӣ, аз рӯи таъинот ва ба нафъи умум истифода кардани воситаҳои моддию пулӣ, беғараз будан дар қабули қарорҳо;

- **қатъият** - муносибати саҳтгирона доштан ва масъулият зоҳир кардан дар татбиқи вазифаҳои мақомоти давлатӣ ва ўҳдадорихои мансабӣ;

- **қасбият ва салоҳиятнокии қорманд** - доштани донишҳои мушаххаси қасбӣ, таҳассус, маҳорат, малака, сифатҳои ташкилотчигӣ, ташаббусқорӣ, шахсӣ, қобилияти идорақунӣ, маҳорати роҳбарӣ ва ботаҷрибагӣ, ки асоси иҷрои муваффақонаи вазифаҳои мақомоти давлатӣ ва ўҳдадорихои мансабӣ мегарданд;

- **баландравии мансабии қорманд дар асоси қобилият, истеъдод, тайёрии қасбӣ ва талаботи таҳассусӣ** - таъин (интихоб) гардидан ба мансаби дигар ё мансаби баланд бе роҳ додан ба ҳешутаборчигӣ, маҳалгароӣ ва пуштибонӣ ҳамчун зухуроти кирдорҳои коррупсионӣ.

4. Кодекси мазкур ба дигар принципҳои пешбинишудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва меъёрҳои муқарраргардидаи Кодекси одоби қасбӣ низ асос меёбад.

БОБИ 3. ҚОИДАҲОИ РАФТОРИ ХИЗМАТӢ ВА ҒАЙРИХИЗМАТИИ ҚОРМАНДИ МАҚОМОТИ АНДОЗ

5. Қорманди мақомоти андоз бояд:

- фаъолияти худро дар асоси Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи хизмати давлатӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», дигар қонунҳо, Фармонҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои яқҷояи Маҷлиси миллий ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дигар санадҳои меъёрии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои ҳуқуқии

байналмилалие, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, фармоишҳои Раиси Кумита ва қарорҳои ҳайати Мушовараи Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва меъёрҳои фитрии аз тарафи ҷомеа эътироф шудаи ахлоқӣ ба роҳ монанд;

- ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрвандро эътироф, эҳтиром, риоя ва ҳифз намояд, ба таърихи кишвари худ, ба урфу одатҳои миллӣ ва фарҳанги эҳтиромона муносибат намояд, манфиати давлатро аз манфиати шахсӣ боло гузорад ва нисбати муроҷиати шаҳрвандон бодикқат ва бомасъулият муносибат кунад;

- аз истифодаи мақоми хизматӣ, зуҳури ғарази шахсӣ ва худнамоӣ дар нуқтаҳои савдо, хизматрасонӣ ва дигар ҷойҳои ҷамъиятӣ худдорӣ намояд;

- маъракаҳои бодабдаба, ки бархилофи қонунгузорӣ оид ба танзими анъана ва ҷашну маросимҳо сурат мегиранд нагузаронад ва дар вақти қорӣ ба истеъмоли нӯшоқиҳои спиртӣ ва маводҳои мадхушкунанда роҳ надихад;

- аз таъсири шаҳрвандони алоҳида, гурӯҳҳои иҷтимоӣ, ҳизбҳои сиёсӣ ва ташкилотҳои ҷамъиятӣ вобаста набошад;

- баҳри баланд бардоштани обрӯи эътибори мақомоти андоз ва қорандони он саъю кӯшиш намуда, ӯҳдадорӣҳои хизматӣ ва ғайрихизматии худро беғараз, одилона ва ростқавлона ба роҳ монанд.

- эътибори фаъолияти худро дар мақомоти андоз пос дошта, аз ҳама гуна зуҳуроти номатлубе, ки метавонад боиси паст гардидани шаъну шарафи мақомоти андоз ва қорандони он мегардад, қанораҷӯӣ намояд;

- ҳангоми беасос айбдор намудани қорандони мақомоти андоз дар содир намудани ҷиноят ва дигар қирдорҳои бадномкунанда, ӯ метавонад барои ҳифз ва нигоҳ доштани номи неки худ ба мақомотҳои дахлдор ва суд муроҷиат намуда, беғуноҳии худро исбот намояд;

- забони давлатиро донад, бо он озодонаю адабӣ сухан ронад, қорғузориҳои худро пурра ба забони давлатӣ ба роҳ монанд ва барои омӯзиши забонҳои хориҷи (русӣ, англисӣ ва ғайра) талош варзад;

- ҳамеша ба тақмили малака ва маҳорати касбии худ ҷаҳд намуда, донишҳои айни ва зехнии худро дар сатҳи дахлдор барои иҷрои вазифаҳои хизматиаш зарур нигоҳ дорад;

- аз муқаррароти Кодекси андозии Ҷумҳурии Тоҷикистон, дастурамалҳо ва дигар санадҳои зерқонуние, ки дар заминаи Кодекси андоз қабул мегарданд, инчунин аз муқаррароти дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бархурдор бошад;

- барои пешгирӣ, ошқор ва бартараф намудани сабабу шароитҳои, ки ба содир намудани ҳуқуқвайронкунӣ мусоидат менамояд, инчунин дар рӯҳияи масъулиятнокиӣ, риояи қатъӣ ва иҷрои дақиқу яхелаи қонунҳо тарбия намудани шаҳрвандон ва андозсупорандагон ҷораҳо андешад.

- дар ҳолати ошқор намудани ҳуқуқвайронкунии маъмуриӣ нисбати шахсе, ки ҳуқуқвайронкунии маъмуриӣ содир намудааст, фавран муқаррароти Кодекси ҳуқуқвайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистонро татбиқ намояд ва ё ба шахси салоҳиятдори мақомоти андоз хабар диҳад;

- дар муошират бо шаҳрвандон, андозсупорандагон, ҳамкасбон ва намоёндагон дигар ташкилоту идораҳо хушмуомила бошад;

- дар рафти андозситонӣ зери фишороварии андозсупорандагон қарор нагирад ва ҳангоми татбиқи муқаррароти Кодекси андоз ва Кодекси

хукуквайронкунии маъмурии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба як андозсупоранда нисбат ба андозсупорандаи дигар бартарият надихад.

- ҳангоми андозситони меъёрҳои муқаррарнамудаи Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба андозсупоранда фаҳмонад;

- муроҷиатҳои шахрвандон ва андозсупорандагонро сари вақт ва дар мӯҳлатҳои муқарраргардида баррасӣ намуда, ҷиҳати иҷрои талабу дархости онҳо чораҳои зарурӣ андешад;

- стандарти ягонаи давлатии хизматрасонӣ ба андозсупоран-дагонро ҳангоми иҷрои уҳдадорихои хизмати сармашқи фаъолияти худ қарор диҳад;

- ҳангоми иҷрои вазифаҳои хизмати, баъди ба нафақа баромадан ё истеъфо рафтани ба ошкоркунии сирри давлатӣ, хизмати ва сирри дигари бо қонун ҳифзшаванда роҳ надихад. Ин маълумотҳоро бо мақсадҳои ғаразнок истифода набурда, барои пешгирии намудани чунин амалҳо тадбирҳо андешад;

- аз иҷрои амалиёте, ки дар он фаъолияти шаффофи ӯ метавонад зери шубҳа қарор гирад, вақте ба ин амалиёт пайвандони ӯ алоқаманд мебошанд ё ҳолатҳое, ки бавосита ва ё бевосита оид ба натиҷаи ин кор манфиатдор шуморидани ӯ боис мегарданд, худдорӣ намояд;

- корманде, ки дар мансаби роҳбарикунанда фаъолият менамояд, ҳангоми интихоб ва ҷобачогузори кадрҳо дар мақомоти давлатӣ вазифадор аст, ки ба зуҳуроти маҳалгарой ва таъини кадрҳо аз рӯи нишонаҳои садоқати шахсӣ роҳ надихад;

- хизматчиёни давлатии мақомоти андоз дар баробари иҷрои вазифаи асосӣ ба иҷрои дигар кори музнок (ба истиснои фаъолияти илмӣ, эҷодӣ ва омӯзгорӣ) машғул нашавад;

- ба фаъолияти андозсупоранда доир ба масъалаҳое, ки ба мавзӯи андозу андозбандӣ, санҷиш ва ё назорати андоз алоқаманд нест, даҳлат намояд.

- аз андозсупоранда ба пули нақд рӯенидани андозҳо, ҷаримаҳо, ғоизҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмиро, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи моддаи 67-и Кодекси андози Ҷумҳурии Тоҷикистон, роҳ надихад;

- иттилоот ва маълумоти дар фаъолияти корӣ нисбати андозсупоранда ба даст овардари бо мақсадҳои шахсӣ ё ғайрихизматӣ истифода набарад ва паҳн намояд;

- дар ҳолати пайдо кардани маълумот дар бораи он ки ҳамкасбони ӯ ё андозсупорандагон кирдори ҷиноятӣ ё хусусияти коррупсионӣ доштари содир кардани ва ё содир карданианд, ғавран ба роҳбари бевоситааш ва ё ба мақомоти болоии андоз хабар диҳад;

- ҳангоми қабули қарор ва амалӣ намудани ваколатҳои худ корманди мақомоти андоз дар асоси мансубияти миллӣ, наҷодӣ, ҷинсӣ, забонӣ, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, таҳсил, вазъи иҷтимоӣ, молу мулк ва дигар асосҳо ба шахсе хилофи қонунгузорӣ бартарият ва имтиёз надихад;

- ба урфу одатҳои миллатҳо таҳаммулпазирӣ ва арҷгузорӣ намуда, хусусиятҳои фарҳангӣ ё дигар хусусиятҳои гурӯҳҳои этникӣ ва иҷтимоиро ба инобат гирифта, ба созиши байни миллатҳо мусоидат намояд;

- дар фаъолияти касбии худ поквичдонона ва беғаразона амал намуда, ба шаъну шараф, обрӯю эътибори хизматчиӣ давлатӣ ва мақомоти давлатӣ иснод наоварад;

- корманде, ки мансаби роҳбарикунандаро ишғол менамояд, бояд ҷиҳати риояи одоб ва ташкили шароити мувофиқ барои кори тобеони худ мусоидат намояд;

- то қабул намудани қарор, фармоиш, амр ё дигар қарори шахси мансабдор ё мақомоте, ки дар он фаъолият мекунад, маълумотро дар бораи онҳо, ҳамчунин иттилооти нопурра ва дурӯғро паҳн накунад ва ё барои гирифтани иттилооти хизматӣ, ки ба ваколати ӯ дохил намешавад, кӯшиш нанамояд;

- пешниҳоди шахрвандон, гурӯҳҳои иҷтимоӣ, ташкилотҳои касбӣ, намоёндагони воситаи ахбори омма, ҳизбҳои сиёсӣ ва ташкилотҳои ҷамъиятиро, ки ба талаботи Конститутсия ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳолифанд, қабул накунад;

- ҷиҳати роҳ надодан ба бархӯрди манфиатҳо, танзими ҳолатҳои пайдошудаи бархӯрди манфиатҳо мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон чора андешад ва ҳаракатҳоеро, ки ба таъсири манфиатҳои шахсӣ, молу мулкӣ (молиявӣ), тиҷоратӣ ва дигар манфиатҳо иртиботдоранд ва барои бовиҷдонона иҷро кардани ӯҳдадорихои мансабӣ монеа мешаванд, истисно намояд;

- ба кирдорҳои коррупсионӣ муқовимат намояд, ҷиҳати пешгирӣ ва рафъи онҳо тадбирҳо андешад, ба гирифтани ва додани ҳар гуна тӯҳфаҳо барои иҷрои вазифаҳои мақомоти давлатӣ ва ӯҳдадорихои мансабии худ, аз ҷумла ҳангоми дар сафари хизматӣ дар шакли моддӣ (пул, тӯҳфа) ва дар шакли ғайримоддӣ (хизматрасонӣ), ба истиснои ҳолатҳои пешбини-намудаи қонунгузорӣ, роҳ надихад;

- ба роҳбари худ ё мақомоти ҳифзи ҳуқуқ дар бораи мурочиати шахсон бо мақсади моил кардани ӯ барои содир намудани кирдорҳои коррупсионӣ маълумот диҳад ва аз иштирок дар амалҳои, ки беғаразии ӯ зери шубҳа қарор мегирад, даст кашад;

- вазъи хизмати худро барои таъсир расонидан ба фаъолияти мақомоти давлатӣ, мақомоти худидоракунии шахрак ва деҳот, корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ ва моликият, шахсони мансабдор, хизматчиёни давлатӣ ва шахрвандон суйистифода нанамояд, дар аҳдҳо ва вазъияти ихтилофнок иштирок накунад;

- воситаҳои давлатии (шабакаи Интернет, шабакаи дохилӣ, почтаи электронӣ, телефон, факс, нусхабардор, дигар таҷҳизот, воситаҳои нақлиёти хизматӣ, арзишҳои моддию ғайримоддӣ) ба ӯ вобасташударо танҳо барои манфиатҳои хизматӣ истифода намояд;

- интизоми давлатӣ ва хизмати роия намояд;

- дар муносибатҳои хизматӣ ва ғайрихизматӣ хоксору хушмуомила бошад;

- дар фаъолияти худ санъати сухан, қоидаҳои умумии муошират ва пӯшидани либосро мутобиқи расмиёти одоби корӣ роия намояд;

- тарзи либоспӯшии худро аз рӯи меъёрҳои муқарраргардида ба роҳ монда, тартиби пӯшидани либоси расмии корманди мақомоти андозро роия намояд;

- ба мурочиаткунандагон ва ташрифоварандагон тавачҷӯҳ карда, ба арзи онҳо таҳаммулпазирона муносибат намояд ва ба онҳо тартиби баррасии мурочиатҳо ва қонунгузори дахлдорро фаҳмонда, дар доираи салоҳият қарор қабул намояд;

- дар гирдиҳамоӣ ва роҳпаймоиҳои ғайриқонунӣ, ки боиси вайронгардидани тартиботи ҷамъиятӣ мегардад, иштирок нанамояд;

- фарзандон ва дигар аъзоёни оилаашро дар рӯҳияи инсондӯстӣ, садоқат ба Ватан ва ба халқу миллати Ҷумҳурии Тоҷикистон тарбия намуда, баҳри дар сатҳи дахлдор таълим гирифтани фарзандон чораҳои зарурӣ андешад.

6. Корманди мақомоти андоз набояд фикри худро оид ба масъалаҳои сиёсати давлатӣ ва фаъолияти хизматӣ баён намояд, агар он:

- ба самтҳои асосии сиёсати давлат мувофиқ набошад;

- иттилооти хизматиرو паҳн кунад, ки барои ба маълумоти умум расонидани он иҷозат набошад ё сирри давлатӣ ва сирри дигари бо қонун ҳифзшаванда бошад;

- нисбат ба шахсони мансабдори давлатӣ ифодаҳои аз одоб берунро доро бошад.

7. Корманди мақомоти андоз ҳуқуқ дорад бо шахрвандони хориҷӣ танҳо бо тартиби муқарраршуда мулоқоти корӣ ва гуфтушунид гузаронад, ҳангоми муошират бо шахрвандони хориҷӣ обрӯӣ мақомоти давлатӣ ва Ҷумҳурии Тоҷикистонро паст назанад, масъалаҳои ба доираи ўҳдадорихои мансабӣ дохилнабударо муҳокима нанамояд.

БОБИ 4. НАЗОРАТИ РИОЯИ КОДЕКСИ ОДОБИ МАЗКУР

8. Назорати риояи Кодекси мазкур аз тарафи Комиссия оид ба одоби Кумитаи андоз (минбаъд-комиссия), Раёсати кадрҳо ва корҳои махсус, сардорони мақомоти ҳудудии андоз ва роҳбарони корхонаву ташкилотҳои тобеи Кумитаи андоз амалӣ карда мешавад.

9. Комиссия бо фармоиши Раиси Кумитаи андоз таъсис дода шуда, фаъолияти худро тибқи тартиби муқаррарнамудани Кодекси одоби хизматчиҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба роҳ мемонад.

БОБИ 5. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

10. Риояи муқаррароти Кодекси мазкур ўҳдадории корманди мақомоти андоз ба ҳисоб рафта, нисбати корманд барои вайрон кардани муқаррароти он ҷавобгарии муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ карда мешавад.

11. Риояи меъёрҳои одоби рафтори хизматӣ ҳангоми гузаронидани аттестатсия, баҳодиҳии фаъолият, иштирок дар озмун, таъин (интиҳоб) кардани корманд ба мансаб, бо мукофотҳо сарфароз гардонидан, рутба додан, дохил кардан ба захираи кадрҳо барои ишғоли мансаби баландтар, таҳияи тавсифнома ё тавсиянома ва ҳангоми ба ҷавобгарии интизомӣ кашидан ба инобат гирифта мешаванд.

12. Роҳбарони мақомоти андоз вазифадоранд барои риояи ҳатмии Кодекси мазкур тадбирҳои зеринро андешанд:

- дар асоси пешниҳоди Раёсати кадрҳо ва корҳои махсус, роҳбарони мақомоти ҳудудии андоз ва корхонаву ташкилотҳои тобеи Кумитаи андоз ва Комиссия оид ба одоби Кумитаи андоз бо тартиби муқарраркардаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "[Дар бораи хизмати давлатӣ](#)" ва Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон татбиқ намудани муҷозоти интизомӣ;

- гузаронидани машварату семинарҳо ва дарсҳо оиди омӯзиши муқаррароти Кодекси одоби касбии корманди мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- андешидани дигар чораҳое, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст.

13. Роҳбарони мақомоти андоз метавонанд бо мақсади муайян намудани ҳолати иҷрои муқаррароти Кодекси одоби касбии корманди мақомоти андози Ҷумҳурии Тоҷикистон санҷиш ва рейдҳои ногаҳонӣ гузаронанд.

14. Ҳангоми дар амалу кирдорҳои корманди мақомоти андоз мавҷуд будани аломатҳои таркиби ҷиноят ё кирдорҳои ҳуқуқвайронкунии маъмурӣ, ки баррасии онҳо салоҳияти дигар мақомоти давлатӣ мебошанд, маводи дахлдор бо тартиби муқарраргардида ба мақомоти дахлдори ҳифзи ҳуқуқ ҷиҳати ба ҷавобгарии ҷиноятӣ кашидан ва ё ба мақомоти ваколатдори давлатӣ ҷиҳати ба ҷавобгарии маъмурӣ кашидан фиристода мешаванд.